

Schippers Onroerend Goed BV
T.a.v. Dhr. N. Tops
Rond Deel 12
5531 AH Bladel

Project: 1331.007
Betreft: evaluatieverslag proefsleuvenonderzoeken Bleijenhoek 17 en 50

Swalmen, 19 augustus 2017

Geachte heer Tops,

Hierbij ontvangt u de evaluatie van het archeologisch proefsleuvenonderzoek dat heeft plaatsgevonden op de Bleijenhoek 17 en 50te Bladel. Het betreft een voorlopige interpretatie van de onderzoeksresultaten.

Administratieve gegevens plangebied	
Projectnummer	1331.007
Toponiem	Bleijenhoek 17 en 50
Opdrachtgever	Schippers Onroerend Goed BV
Gemeente	Bladel
Plaats	Bladel
Provincie	Noord Brabant
Omvang plangebied	Bleijenhoek 50: circa 2.100 m ² Bleijenhoek 17: circa 1.000 m ²
Coördinaten centrum	Bleijenhoek 50: 142.349 / 374.785 Bleijenhoek 17: 142.817 / 375.122
Opdrachtgever	Schippers Onroerend Goed BV Contactpersoon: dhr. N. Tops Rond Deel 12 5531 AH Bladel E: n.tops@schippers.eu
Bevoegde overheid	Gemeente Bladel Contactpersoon: dhr. H. Kok Postbus 11 5530 AA Bladel
Deskundige namens de bevoegde overheid	ODZOB Contactpersoon: mevr. R. Berkvens Postbus 435 5600 AK Eindhoven
ARCHIS3 Onderzoeksmeldingsnummer	4011202100
Archeoregio NOaA	Brabants zandgebied
Beheer en plaats documentatie	Econsultancy, Swalmen/ Provinciaal Archeologisch Depot Noord Brabant
Uitvoerders	T. Hos, P. Beurskens

INHOUDSOPGAVE

1.	AANLEIDING	3
2.	BEKENDE GEGEVENS PLANGEBIED.....	5
3.	METHODIEK.....	7
4.	BODEMOPBOUW.....	9
5.	SPOREN	10
6.	VONDSTEN	15
7.	CONCLUSIE EN WAARDERING	15
8.	SELECTIEADVIES.....	17

1. AANLEIDING

Econsultancy heeft in opdracht van Schippers Onroerend Goed BV een archeologisch proefsleuvenonderzoek uitgevoerd op de locaties Bleijenhoeck 17 en 50 te Bladel. Voor deze plangebieden wordt op dit moment een bestemmingsplanwijziging voorbereid in verband met de realisatie van woningbouw. In het kader van deze bestemmingsplanwijziging heeft de gemeente Bladel aangegeven dat er een archeologisch proefsleuvenonderzoek uitgevoerd moet worden om de plangebieden te waarderen op het voorkomen van archeologische vondsten en sporen. Dit rapport betreft het evaluatierapport van het proefsleuvenonderzoek.

Figuur 1 Plangebieden op de topografische kaart van Nederland.

De plangebieden zijn gelegen aan de westkant van de gemeente Bladel en liggen aan de weg de Bleijenhoek. Perceel Bleijenhoek 17 heeft een oppervlakte van bijna 1.000 m² en betreft momenteel twee percelen. De huizen aan de straatkant moeten nog worden gesloopt om plaats te maken voor nieuwbouw. De proefsleuven zijn in de tuinen aangelegd.

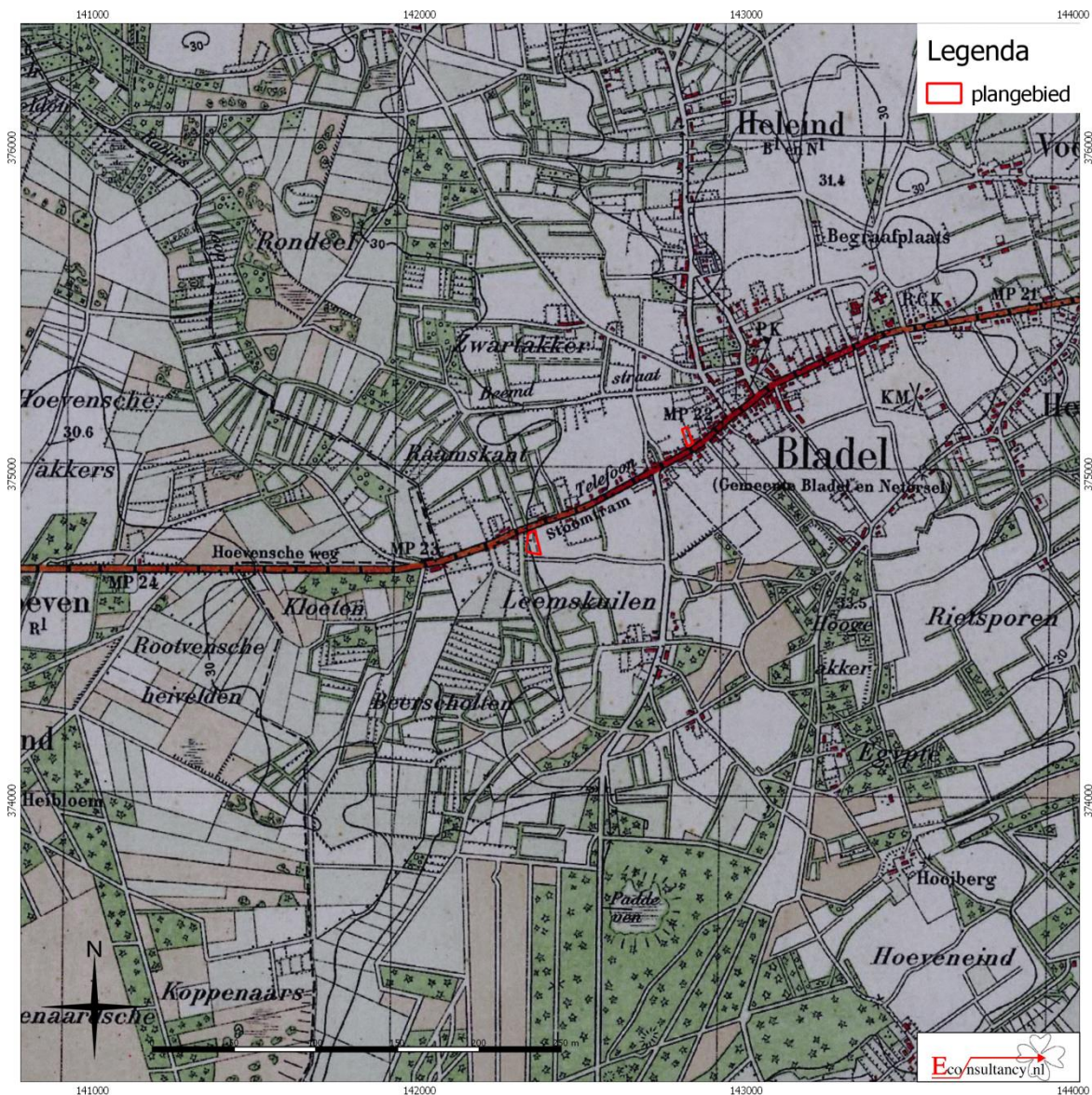
Perceel Bleijenhoek 50 betreft momenteel een openbaar terrein met vijver en bomen. Ook in dit plangebied zullen woningen worden gerealiseerd. Rondom de vijver zijn drie proefsleuven gegraven.

Figuur 2 Detailkaart van het plangebied

2. BEKENDE GEGEVENS PLANGEBIED

Volgens de geomorfologische kaart ligt het plangebied Blijenhoek 17 op een dekzandrug en Bleijenhoek 50 in een gebied met terrasafzettingsswelingen. In beide gebieden worden esdekken verwacht. Al op de historische kaarten is de weg de Bleijenhoek aanwezig en betreft het de doorgaande weg van België naar Weert. Direct ten westen van het plangebied op de Bleijenhoek komt een zijweggetje op deze doorgaande weg uit, die leidt naar het gehucht Beerscholten en het zuidelijker gelegen heidegebied. Al op de oudste historische kaarten is er in de buurt van de plangebieden bebouwing aanwezig. Beide plangebieden zijn op de historische kaarten in gebruik als akkerland, wat wijst op hoge en droge omstandigheden.

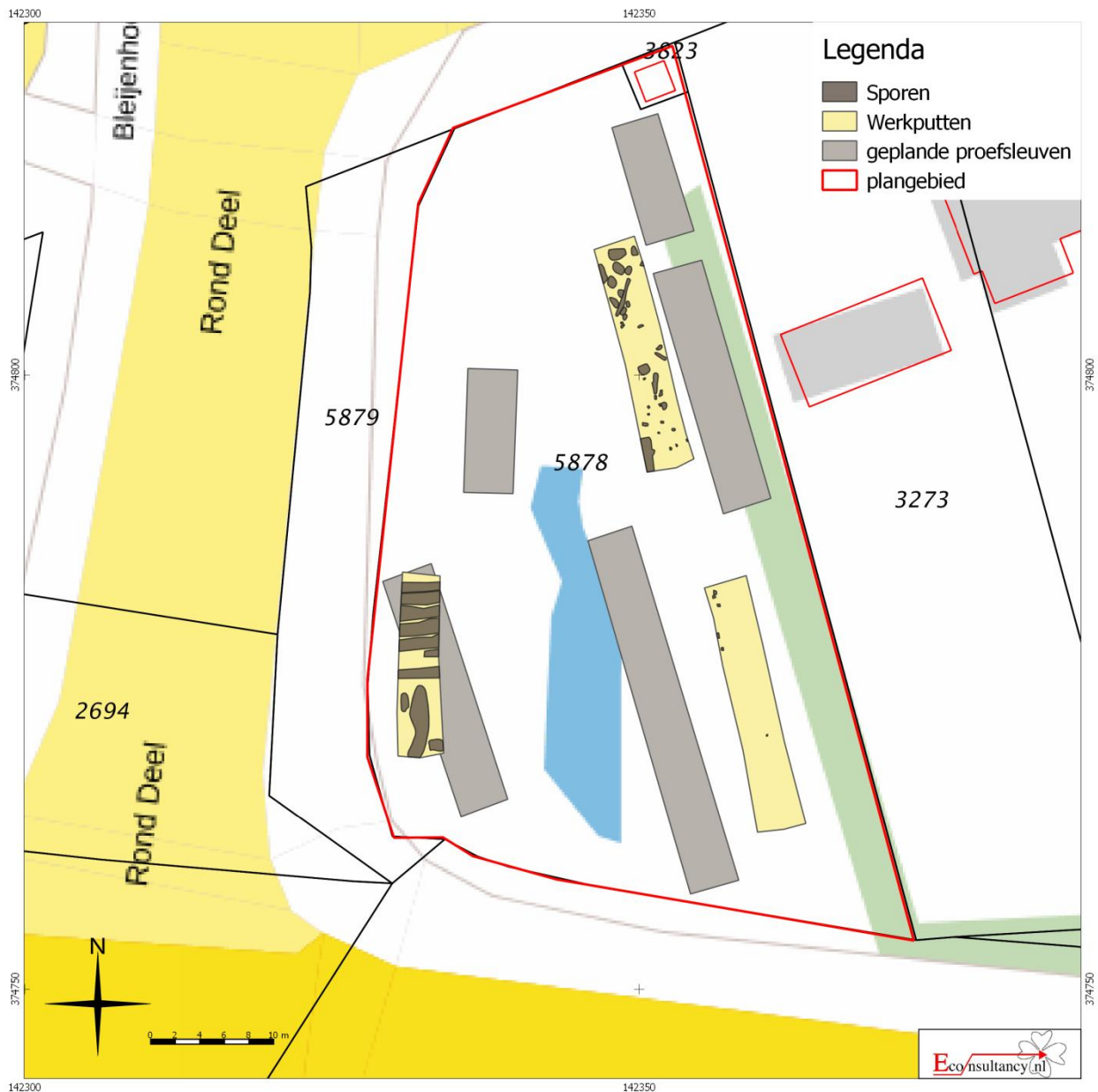

Figuur 3 Plangebied op de historische kaart van ca 1925

3. METHODIEK

Op de locaties op de Bleijenhoek in Bladel zijn op 18 augustus vijf proefsleuven aangelegd. De sleuven op de Bleijenhoek 17 zijn conform PvE aangelegd alleen proefsleuf 4 is niet helemaal tot aan de rand van het perceel verlengd in verband met de aanwezigheid van een uitgebroken kelder. Het puttenplan uit het PvE op de Bleijenhoek 50 kon niet worden aangelegd conform PvE in verband met de aanwezigheid van een waterleiding en een vijver, die groter was dan uit de topografische kaart bleek. Hier zijn drie proefsleuven aangelegd met een totaaloppervlakte van ca 200 m² (circa 10 %). Twee ervan liggen ten oosten van de vijver en een ten westen.

Alle sporen en vondsten zijn ingemeten met de GPS. Een selectie van de sporen is gecoupeerd en gedocumenteerd. Van alle proefsleuven is een lengteprofiel gedocumenteerd. Vondsten zijn ingemeten als puntvondst met een GPS.

Figuur 4 Bleijenhoek 50: Geplande en daadwerkelijk gegraven proefsleuven op de topografische en de kadastrale kaart.

Figuur 5 Bleijendoek 17: gegraven proefsleuven op de topografische en de kadastrale kaart.

4. BODEMOPBOUW

Tijdens het proefsleuvenonderzoek is in beide plangebieden een A-C profiel waargenomen. De top van de C-Horizont bestaat uit matig grof geel zand met kleine fracties kiezel erin. In beide plangebieden waren mollenpijpen en andere natuurlijke sporen zichtbaar wat aangeeft dat er niet al teveel van de top van de C-Horizont verdwenen is. Op de C-Horizont is in beide plangebieden een verstoorde laag aangetroffen. Deze verstoorde laag betrof een mengeling van plaggendek, en A- B-Horizont. Dit pakket was in proefsleuf 1 en het Zuiden van proefsleuf 2 aanzienlijk dikker, doordat hier de grond die vrijgekomen is bij het aanleggen van de vijver neergelegd is.

Verstoord
pakket

C-Horizont

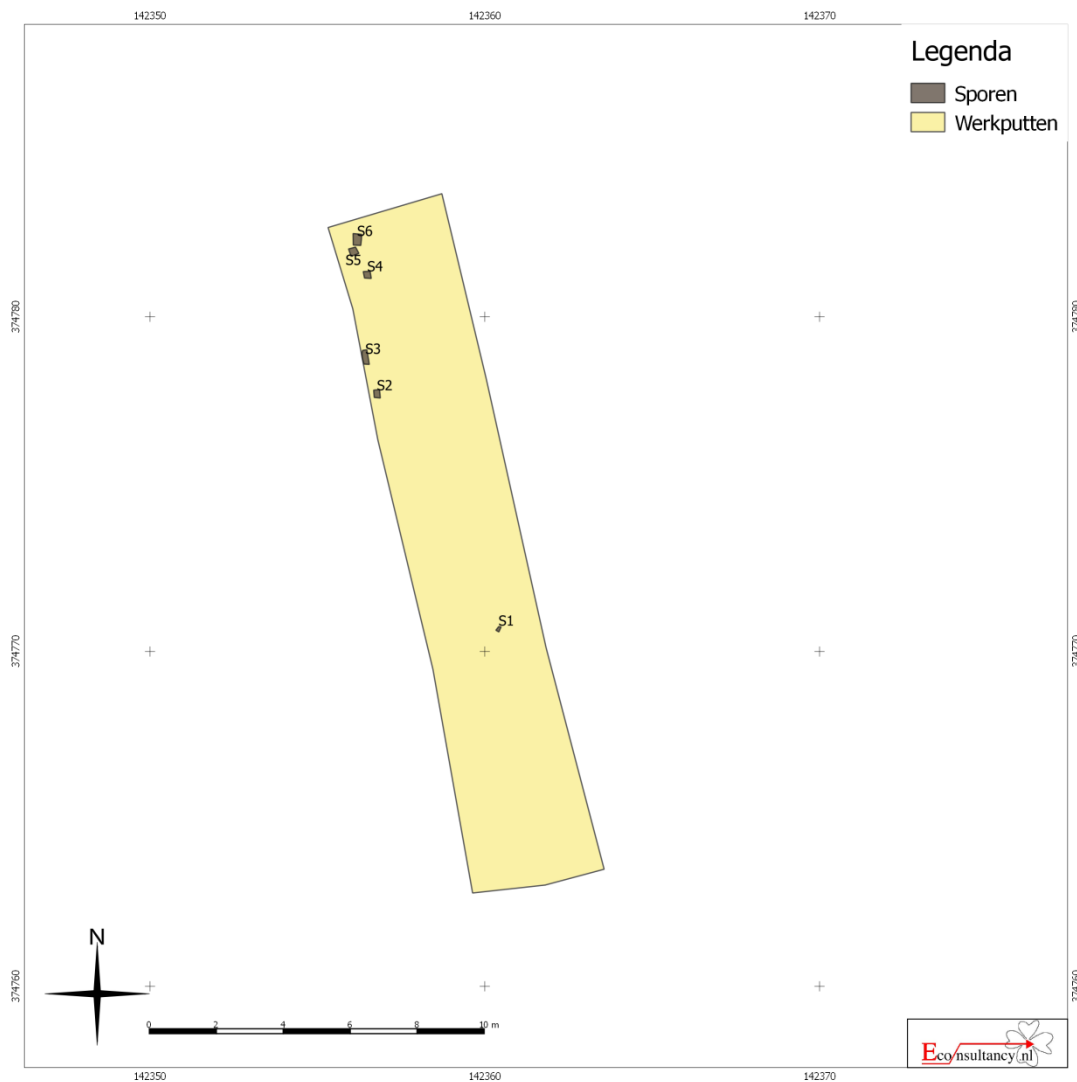
Figuur 6 profiel 5 in proefsleuf 3

5. SPOREN

Tijdens de opgraving zijn 63 spoornummers uitgedeeld, verdeeld over vijf proefsleuven.

Proefsleuf 1

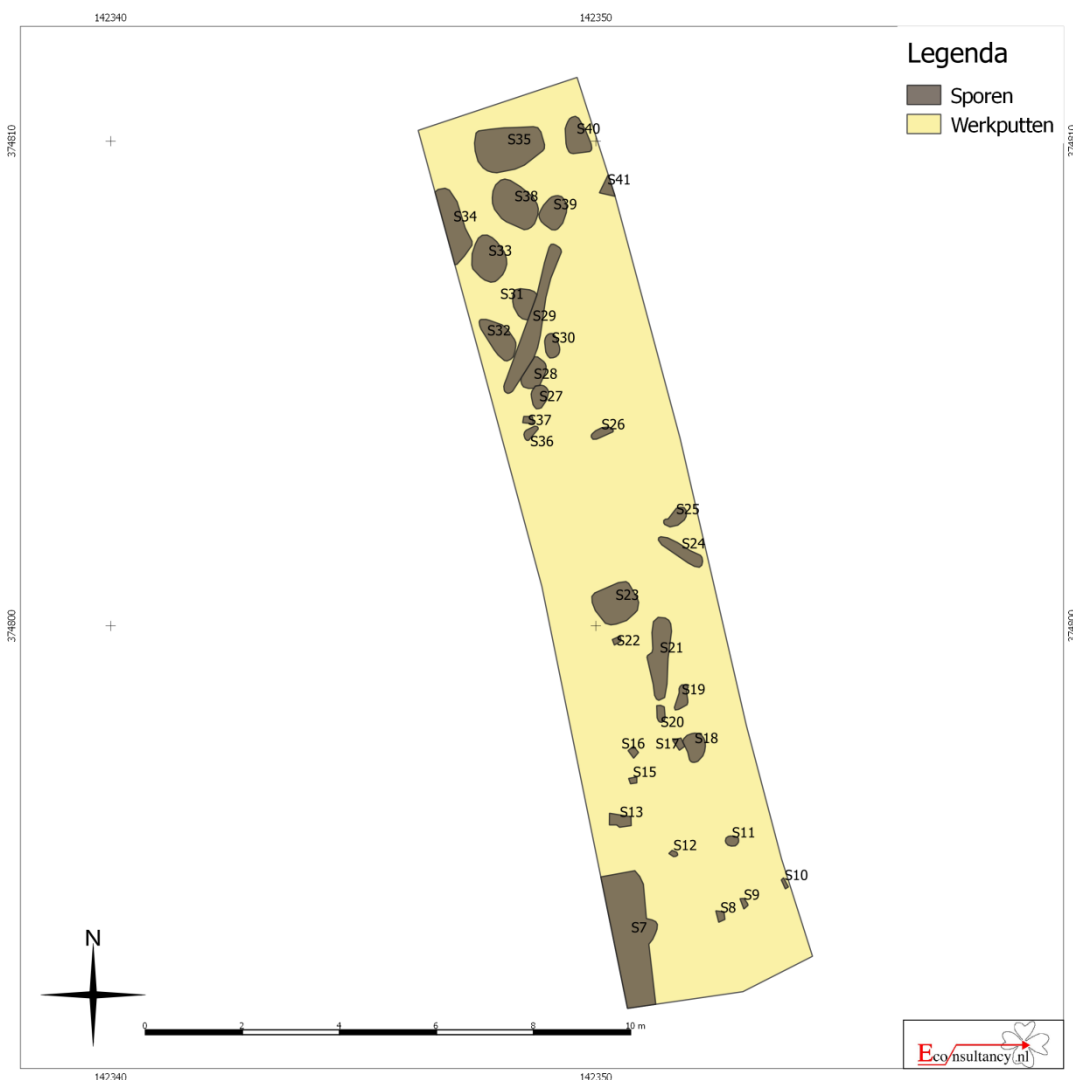
In proefsleuf 1 zijn zeven paalsporen aangetroffen. Het betrof allemaal vierkante paalsporen van ca. 10 cm breed en wisselende diepte. Met name S2 - S6 lijken enigszins in een rij te liggen. Het is niet duidelijk wat de functie van de mogelijke rij is (erfscheiding of wand van een bijgebouw). Alle sporen zijn gecoupeerd.

Figuur 7 alle sporenkaart proefsleuf 1 en coupe door S2

Proefsleuf 2

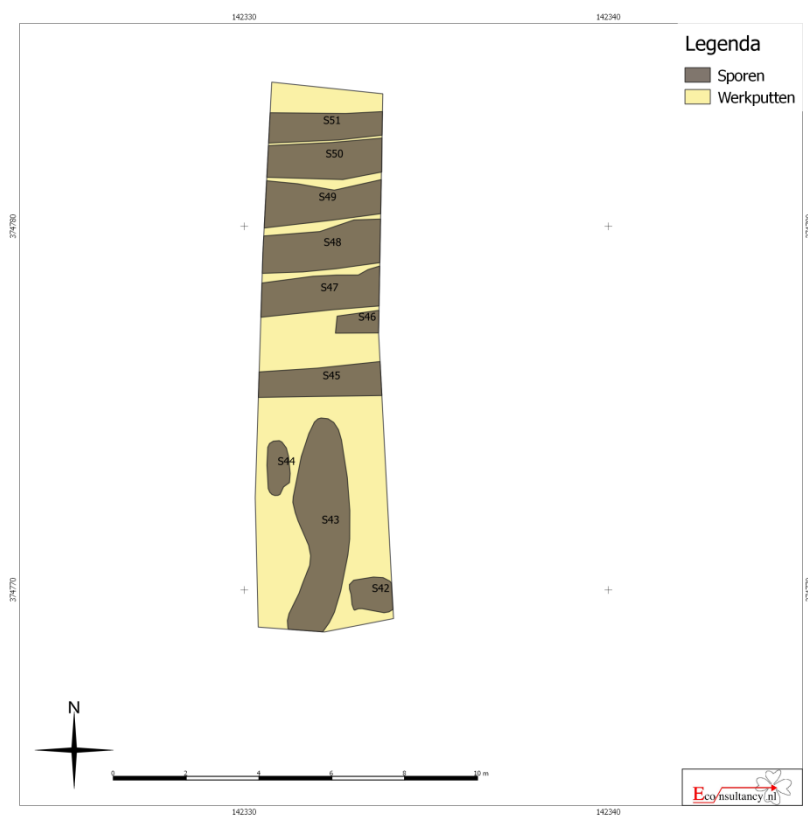
In werkput twee is de hoofdmoot aan sporen aangetroffen. In het zuiden van de put zijn in het verlengde van proefsleuf 1 opnieuw meerdere vierkante paalsporen aangetroffen (S8, S9, S10, S12, S15, S16, S17, S22). De hoeveelheid paalsporen doet vermoeden dat het mogelijk om een bijgebouw zou kunnen gaan. Dit kan nu echter niet met zekerheid gesteld worden. Aan de noordkant van de werkput zijn meerdere sporen aangetroffen (S27 - S38). Tijdens het verdiepen naar het vlak is een vondstconcentratie van 16^e/17^e eeuws aardewerk aangetroffen. Het betrof grote scherven van verschillende vormen roodbakkende aardewerk. De conglomeratie sporen geeft aan dat er iets aan de hand is. Het zou goed om een plattegrond kunnen gaan waar S29 een wandgreppel van zou kunnen zijn en een aantal andere sporen (S39, S40, S31, S32) wandstijlen. Het zou ook om een concentratie afvalkuilen kunnen gaan. Alleen het opentrekken van een groot vlak (opgraving) zou hier inzicht in kunnen geven.

Figuur 8 alle sporenkaart proefsleuf 2

Proefsleuf 3

Proefsleuf 3 is de enige proefsleuf die aangelegd is ten westen van de vijver. De hier aangetroffen sporen betreffen met name grondverbeteringssporen.

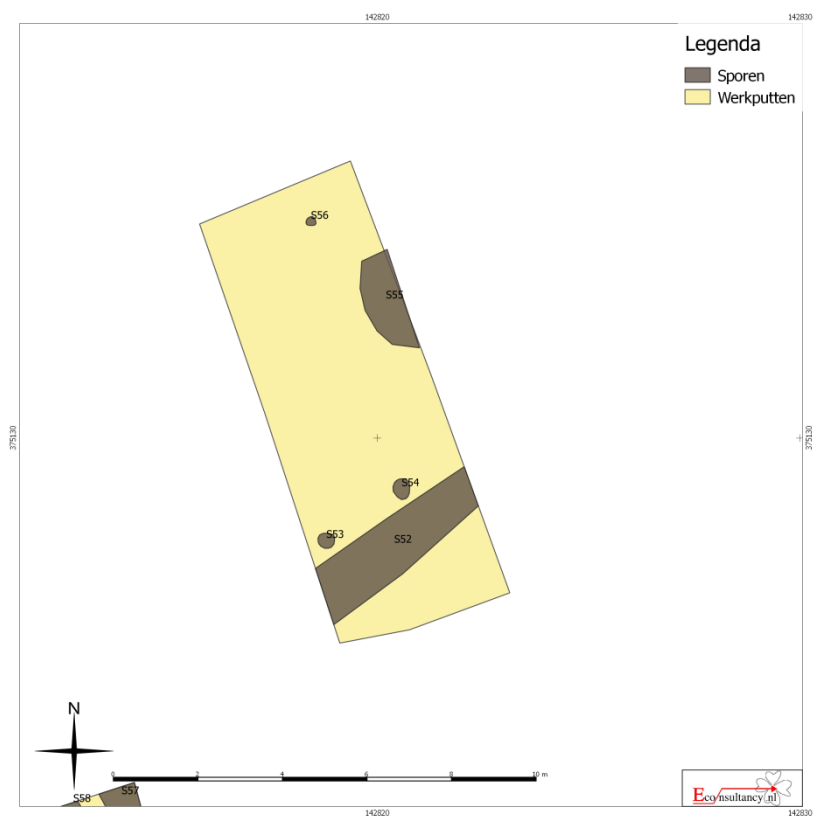
Figuur 9 alle sporen proefsleuf 3

Figuur 10 grondverbetering proefsleuf 3

Proefsleuf 4

In proefsleuf vier is een ondiepe greppel (S52 - 5 cm diep), twee begeleidende paalkuilen (S53 en S54), een kuil en een los paalkuiltje aangetroffen. Er is geen vondstmateriaal aangetroffen.

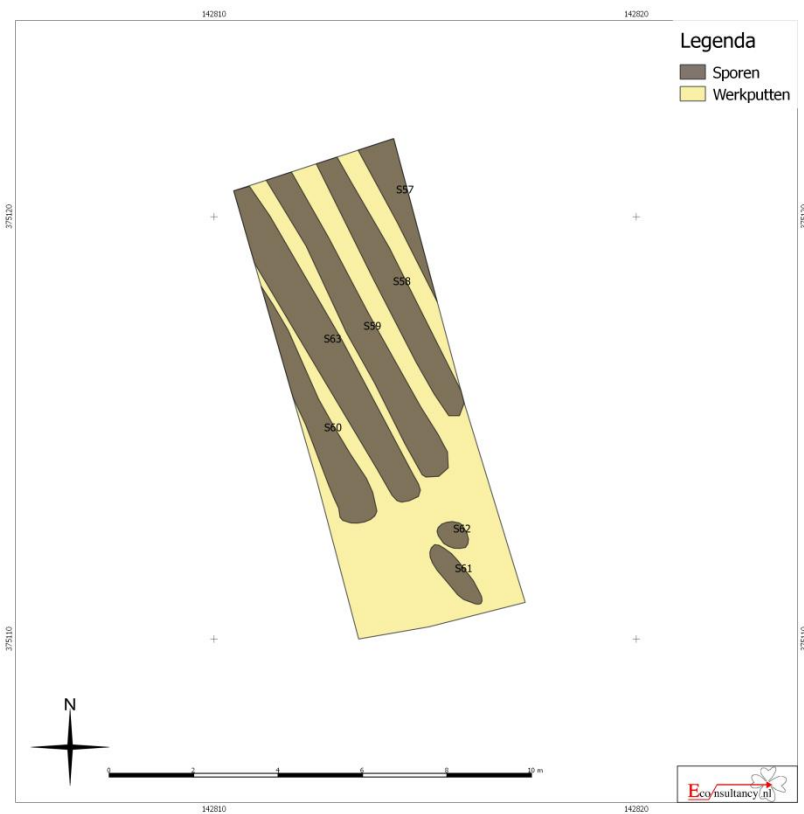
Figuur 11 alle sporen proefsleuf 4

Figuur 12 coupe door S54

Proefsleuf 5

In proefsleuf 5 zijn met name grondverbeteringssporen aangetroffen. Ze liggen aan de noordkant van het perceel. In het zuiden zijn twee ondiepe kuiltjes aangetroffen.

Figuur 13 alle sporen proefsleuf 5

Figuur 14 coupe door S62

6. VONDSTEN

Tijdens het onderzoek zijn zes vondstnummers uitgedeeld. Tabel 1 geeft de aantallen weer. Er wordt nu nog geen advies gegeven over de uitwerking.

Vondstcategorie	Datering	Aantal	Opmerkingen
Aardewerk	Nieuwe tijd	23	Met name 1500 - 1650, enkele jongere fragmenten
Metaal	Nieuwe tijd	2	Een haak en een platte schijf
Natuursteen		3	Niet artificieel

Tabel 1: vondstcategorieën

7. CONCLUSIE EN WAARDERING

Tijdens het veldwerk is er een vindplaats aangetroffen op het terrein van Bleijenhoek 50. Het betreft sporen die vermoedelijk in de 16^e of 17^e eeuw dateren en aangetroffen zijn in proefsleuf 2 en het noorden van proefsleuf 1. Het lijkt erop dat hier een erf uit deze periode aanwezig is. Het aantreffen van dit erf komt overeen met de verwachting die deze locatie heeft. Het ligt langs een oude doorgaande weg van België naar Weert en op de hoek met een kleinere weg, nabij de historische kern van Bladel. Al op de oudste kaarten staat er bebouwing aangegeven nabij het plangebied. Vermoedelijk behoren de aangetroffen sporen tot een voorganger van deze bebouwing.

De sporen uit de 16^e/17^e eeuw zullen nu worden gewaardeerd conform de waarderingstabel van de KNA.

Tabel 1 Scoretabel waardestelling van het plangebied

Waarden	Criteria	Scores		
		Hoog	Midden	Laag
Beleving	Schoonheid		n.v.t.	
	Herinneringswaarde		n.v.t.	
Fysieke kwaliteit	Gaafheid		2	
	Conservering	3		
Inhoudelijke kwaliteit	Zeldzaamheid	3		
	Informatiewaarde	3		
	Ensemblewaarde	3		
	Representativiteit	n.v.t.		

Parameter Beleving:

Doordat de aangetroffen sporen niet zichtbaar zijn in het landschap en het geen herinnering oproept aan een historische gebeurtenis scoort de site laag voor beleving.

Parameter Fysieke kwaliteit:

In het plangebied is een A-C profiel aanwezig, waardoor de top van het oorspronkelijke niveau niet meer aanwezig is. Ook een eventuele vondstenlaag is niet meer aanwezig. Dit is echter standaard voor de Brabantse zandgronden. De sporen zijn aanwezig in top van de C-Horizont en zijn hierin nog goed leesbaar. De vindplaats scoort hierom een 2 voor gaafheid en een 3 voor conservering.

De totale score voor de fysieke kwaliteit is dus 5 en de waardering van de vindplaats op basis van deze criteria is dan ook hoog.

Parameter Inhoudelijke kwaliteit:

Erven, en met name huisplattegronden, uit de 16^e/17^e eeuw op het Brabantse platteland zijn nagenoeg onbekend. De paar bekende plattegronden laten een breed scala aan mogelijke huistypen zien. Onderzoek naar het erf dat mogelijk aanwezig is op de Bleijenhoek 50 kan inzicht geven in de constructie van de huisplattegrond en de indeling van het erf. De vindplaats scoort dan ook hoog op alle drie de criteria

De totale score voor de inhoudelijke kwaliteit is dus 9 en de waardering van de vindplaats op basis van deze criteria is dan ook hoog.

Representativiteit: dit criterium is alleen relevant als bij het uitvoeren van de waardering het vermoeden bestaat dat duurzaam behoud van het monument gerealiseerd kan worden. Dit is bij dit onderzoek niet het geval, waardoor er over representativiteit geen uitspraken worden gedaan.

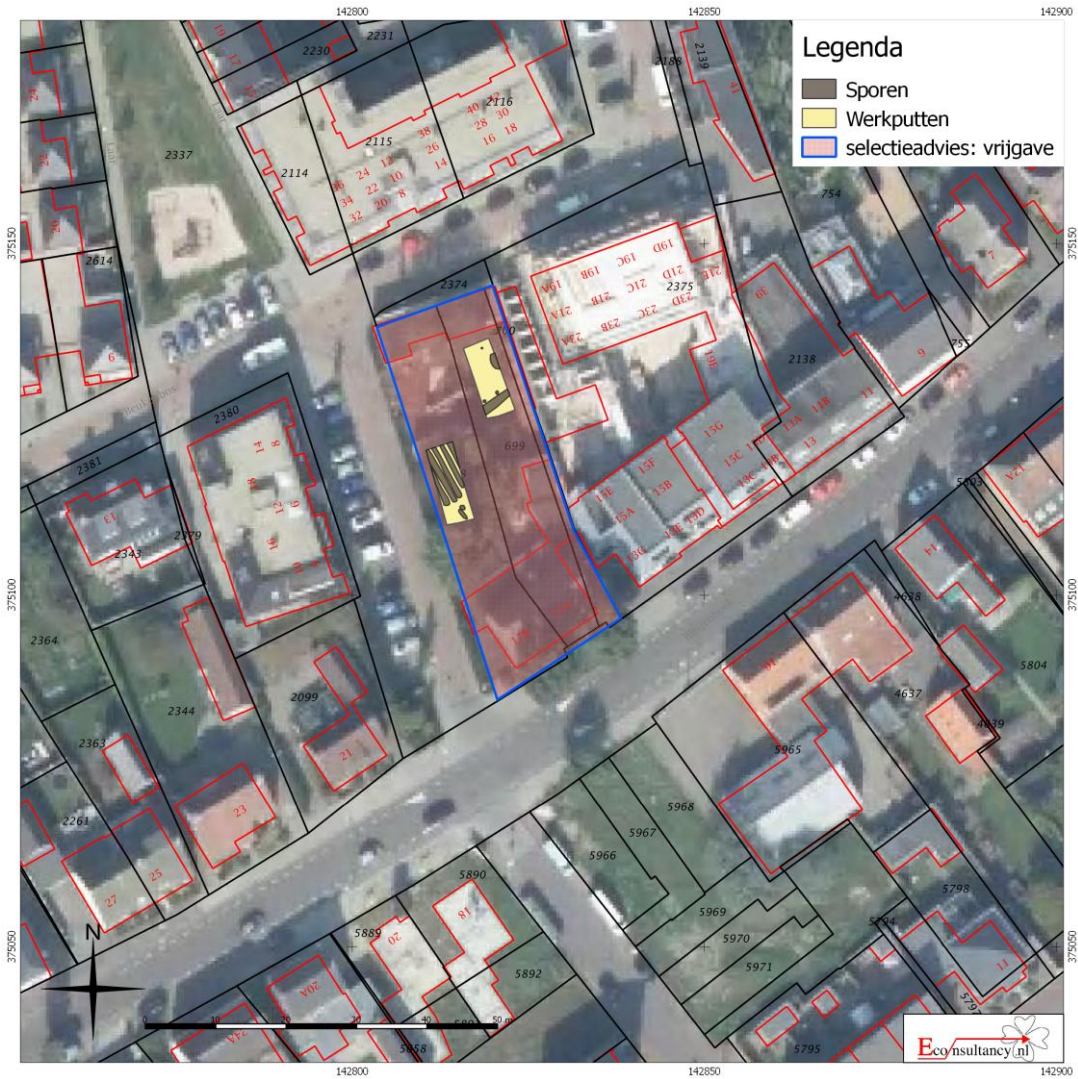
Er wordt gesproken van een behoudenswaardige vindplaats indien de fysieke kwaliteit minimaal 5 punten of de gezamenlijke score van de inhoudelijke kwaliteit 7 punten of meer bedraagt. In bovenstaande tabel bedraagt de fysieke kwaliteit 5 punten en de inhoudelijke kwaliteit 9 punten.

Uit de bovenstaande tabel met waardering blijkt dat de vindplaats die is aangetroffen op de Bleijenhoek 50 behoudenswaardig is.

8. SELECTIEADVIES

Bleijenhoek 17

De aangetroffen sporen zijn als niet behoudenswaardig beschouwd. Econsultancy adviseert daarom om dit plangebied vrij te geven wat betreft archeologie.

Figuur 15 selectieadvies Bleijenhoek 17

De aangetroffen sporen van de vindplaats in het noorden van het plangebied zijn als behoudenswaardig beschouwd. Econsultancy adviseert daarom om, als behoud in situ niet mogelijk is, een opgravingsput van 30 x 20 m aan te leggen teneinde de aanwezige sporen en vondsten op te graven.

Met vriendelijke groeten,
Econsultancy

T.H.L. Hos
Projectleider archeologie